

VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO STATISTINIO TYRIMO METODIKA

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vidaus vandenų transporto statistinio tyrimo metodikoje (toliau – metodika) aprašoma Vidaus vandenų transporto statistinio tyrimo (toliau – tyrimas) eiga ir metodai, paaiškinamos vartojamos sąvokos, nurodomas taikomas klasifikatorius, tyrimo teisinis pagrindas, statistinių duomenų surinkimo ir apdorojimo būdai, pateikiamos nuorodos, kur skelbiami tyrimo rezultatai.

II SKYRIUS

TIKSLAS

2. Ketvirtinio statistinio tyrimo tikslas – rengti ir skelbti statistinę informaciją apie vidaus vandenų transportu vežtų keleivių skaičių, vežtų krovinių apimtį, nuplauktą atstumą laivais ir keltais vidaus vandenų keliais.

3. Metinio statistinio tyrimo tikslas – rengti ir skelbti statistinę informaciją apie vidaus vandenų kelių ilgį.

4. Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai yra valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, žiniasklaida, Europos ir tarptautinės institucijos, verslo ir mokslo atstovai.

5. Tiriamasis laikotarpis – ketvirtis, metai.

III SKYRIUS

PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. Tyrime vartojamos sąvokos:

6.1. **Keleivių vežimo apyvarta** – nustatoma kiekvienos kelionės metu vežtų keleivių skaičių dauginant iš jų faktiškai nuvažiuoto atstumo ir sudedant gautus rezultatus.

6.2. **Krovinių vežimo apyvarta** – nustatoma kiekviename reiso etape vežtą krovinių kiekį (tonomis) dauginant iš jų vežimo atstumo (kilometrais) ir gautus rezultatus sudedant.

6.3. **Laivų nuplauktas atstumas** – visi reiso metu nuplaukti laivo kilometrai. Įeina pakrautų ir be krovinių laivų (keltų) nuplaukti kilometrai.

6.4. **Vežtas keleivis** – vykstantis asmuo į kelionę šalyje registruotais upių laivais ir keltais vidaus vandenų keliais, išskyrus laivo kapitoną, įgulos narius ir kitus asmenis, dirbančius laive.

6.5. **Vežtas kroviny** – bet koks kroviny, vežtas šalyje registruotais upių laivais ir keltais vidaus vandenų keliais.

6.6. **Vidaus vandenų keliai** – laivybai tinkamos upės, ežerai, dirbtiniai vandens telkiniai ir Lietuvos Respublikai priklausanti Kuršių marių dalis.

IV SKYRIUS

TEISINIS PAGRINDAS

7. 1970 m. birželio 4 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1108/70, įvedantis geležinkelių, kelių ir vidaus vandens kelių transporto infrastruktūros išlaidų apskaitos sistemą (OL 2004 m. specialusis leidimas, 7 skyrius, 1 tomas, p. 42), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 517/2013 (OL 2013L 158, p. 1).

8. 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1365/2006 dėl krovinių vežimo vidaus vandenų keliais statistikos ir panaikinant Tarybos direktyvą

80/1119/EEB (OL 2006 L 264, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. balandžio 19 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 425/2007, (OL 2007 L 103, p. 26).

V SKYRIUS TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

9. Tyrime naudojamas Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.), patvirtintas Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius patvirtinimo“ ir skelbiamas Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt → [Klasifikatoriai](#).

VI SKYRIUS TIRIAMOJI VISUMA (POPULIACIJA), ELEMENTŲ APRĖPTIS, VERTINAMI PARAMETRAI

10. Ketvirtinio statistinio tyrimo populiaciją sudaro įmonės, vykdančios keleivių ir krovinių vežimą vidaus vandenų transportu (EVRK 2 red. H sekcija, grupės 50.3, 50.4).

11. Metinio statistinio tyrimo populiaciją sudaro įmonės, vykdančios vidaus vandenų kelių priežiūrą ir eksploatavimą (EVRK 2 red. H sekcija, klasė 52.22).

12. Vertinami parametrai:

12.1. vežta keleivių vidaus vandenų transportu (skaičius tūkstančiais);

12.2. keleivių apyvarta vidaus vandenų transportu (tūkst. keleivio kilometrų);

12.3. vežta krovinių vidaus vandenų transportu (tūkst. tonų);

12.4. krovinių apyvarta vidaus vandenų transportu (tūkst. tonų kilometrų);

12.5. laivais ir keltais nuplauktas atstumas (kilometrais metų pabaigoje);

12.6. vidaus vandenų kelių ilgis (kilometrais metų pabaigoje).

VII SKYRIUS TAIKOMI METODAI

13. Tyrimas yra ištisinis. Rengiant statistinę informaciją, duomenys sumuojami.

14. Tyrimui atlikti yra sudaromas apibrėžtos populiacijos respondentų sąrašas. Respondentų sąrašas atnaujinamas kartą per metus. Sąrašas papildomas naujomis įmonėmis. Atsižvelgiant į ūkio subjekto būklę, iš tyrimo sąrašo pašalinamos neveikiančios įmonės (likviduotos, išregistruotos ir pan.).

VIII SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI, DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

15. Statistinių duomenų šaltinis – statistinis tyrimas. Statistiniams duomenims surinkti naudojamos statistinės ataskaitos:

15.1. ketvirtiniai statistiniai duomenys teikiami Keleivių ir krovinių vežimo vidaus vandenų transportu statistinėje ataskaitoje TU-01 (ketvirtinė) (toliau – ataskaita TU-01) iki 20 d. ataskaitiniam ketvirčiui pasibaigus;

15.2. metiniai statistiniai duomenys teikiami Vidaus vandenų kelių ilgio statistinėje ataskaitoje TU-04 (metinė) (toliau – ataskaita TU-04) iki kovo 20 d. ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus.

16. Ataskaitų TU-01 ir TU-04 formos yra paskelbtos elektroninio statistinių verslo duomenų parengimo ir perdavimo sistemoje *e. Statistika* (estatistika.stat.gov.lt) skyrelyje „Statistinių ataskaitų formos“. Statistinių ataskaitų pateikimo būdą respondantai pasirenka patys (elektroniniu paštu, faksu ar tiesiogiai internetu, naudojantis *e. Statistikos* sistema).

17. Statistiniai duomenys, pateikti *e. Statistikos* sistemoje, iškart patenka į tyrimo duomenų bazę.

18. Statistinių duomenų įvedimo kontrolės reikalavimai pateikiami techninėje programavimo darbo užduotyje. Tikrinami loginiai ryšiai, aritmetinės klaidos, taip pat nustatomos trūkstamos reikšmės.

IX SKYRIUS STATISTINŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

19. Siekdami užtikrinti statistinių duomenų kokybę, tyrimo vykdytojai atlieka duomenų kontrolę, analizę ir duomenų tinkamumo patvirtinimą. Pirminiai ir suvestiniai duomenys lyginami su ankstesniu laikotarpiu ir su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu. Esant reikšmingiems nukrypimams, susisiekiama su respondentu ir aiškinamasi nukrypimo priežastys, taisomos klaidos, statistiniai rezultatai perskaičiuojami.

20. Paskelbus statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale, atnaujinamas metainformacijos aprašas, kuriame pateikiama informacija apie statistinių rodiklių kokybę pagal šias charakteristikas: reikalingumą, tikslumą ir patikimumą, savalaikiškumą ir punctualumą, palyginamumą ir suderinamumą.

X SKYRIUS NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS

21. Statistiniai duomenys įvedami naudojant *ORACLE* programinę įrangą, o apibendrinti duomenys skaičiuojami naudojant *MS Excel* skaičiuoklę.

XI SKYRIUS VARTOTOJAMS PATEIKIAMİ REZULTATAI

22. Statistinė informacija skelbiama pagal statistinės informacijos skelbimo kalendorių:

22.1. 82 d. ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus ketvirtinė informacija informaciniame pranešime „Transporto įmonių rodikliai“;

22.2. 60 d. ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus mėnesiniame leidinyje „Lietuvos ekonominė ir socialinė raida“;

22.3. metiniuose leidiniuose „Transportas ir ryšiai“ ir „Lietuvos statistikos metraštis“;

22.4. Rodiklių duomenų bazėje.

23. Statistinė informacija skelbiama Eurostato duomenų bazėje.

24. Statistinė informacija teikiama pagal individualias vartotojų užklausas.

XII SKYRIUS NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

25. *Illustrated Glossary for Transport Statistics, 4th edition, 2009*, Luxembourg: ECONOMIC COMMISSION FOR EUROPE (UNECE), International Transport Forum, Eurostat.

XIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Pasikeitus šioje metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

Parengė

Transporto ir paslaugų statistikos skyrius